

เอสแอลอี เป็นโรคที่พบได้บ่อยและยังไม่ทราบสาเหตุของโรคที่แน่ชัด แต่พบว่ามีภูมิคุ้มกันที่ผิดปกติทำให้เกิดการอักเสบของเนื้อเยื่อของระบบต่างๆ ของร่างกาย จึงทำให้เกิดพยาธิสภาพที่อวัยวะหลายระบบของร่างกาย เช่น หัวใจ ไต ข้อ ผิวหนัง เป็นต้น **โรคไตจากเอสแอลอี (Lupus nephritis) เกิดจากการอักเสบของเนื้อเยื่อที่ไตจนมีพยาธิสภาพเกิดขึ้น**

อาการและการแสดง

ในระยะแรกจะไม่มีอาการของโรคไต แพทย์ต้องวินิจฉัยจากการตรวจเลือดหรือปัสสาวะ โดยจะพบเม็ดเลือดแดงและอัลบูมินรั่วออกมาทางปัสสาวะ บางกรณีอาจต้องใช้การเจาะไตเพื่อตรวจเนื้อเยื่อไตร่วมกับผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการบวมร่วมกับความดันโลหิตสูงและไตวาย

การรักษา

ในปัจจุบันพบว่า การรักษาการอักเสบเนื้อไตที่รุนแรงด้วยการให้ยาเคมีบำบัดร่วมกับยาสเตียรอยด์ มักจะได้ผลดีในการควบคุมความรุนแรงของโรค และลดอัตราการเกิดไตวายเรื้อรัง

วิธีการรักษา

ให้ยาเคมีบำบัดทางหลอดเลือดดำ จำนวน 6 ครั้ง หลังจากนั้นรับประทานยาเม็ด ต่อเป็นเวลาประมาณ 2 ปี

อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นภายหลังได้รับยาเคมีบำบัด

1. คลื่นไส้ อาเจียน
2. ผม่วง มักเกิดภายหลังให้ยา 2 สัปดาห์ ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีผมขึ้นมากผิดปกติหลังจากให้ยาครบ
3. กตไขกระดูก ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา คือ
 - เม็ดเลือดขาวต่ำ อาจทำให้มีไข้ ติดเชื้อง่าย
 - เม็ดเลือดแดงต่ำ อาจทำให้ซีด อ่อนเพลีย
 - เกล็ดเลือดต่ำ อาจทำให้เลือดออกได้ง่าย และหยุดยาก

การปฏิบัติตัวระหว่างรับการรักษา

1. ถ้ามีลักษณะที่บ่งชี้ว่ามีการติดเชื้อ เช่น ไข้สูง หนาวสั่น ฝีตุ่มหนองตามผิวหนัง ไข้มีเสมหะเหลืองหรือเขียว ปัสสาวะแสบขัด ให้รีบมาปรึกษาแพทย์
2. ถ้ามีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ให้รับประทานยาแก้คลื่นไส้ อาเจียนตามที่แพทย์สั่ง เลือกรับประทานอาหารอ่อนๆ ย่อยง่าย รับประทานอาหารครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง
3. กรณีผม่วง แนะนำให้ใช้แชมพูอ่อนๆ แปรงผมด้วยแปรงที่มีขนนุ่มๆ หลีกเลี่ยงการไต่รูด ย้อม เพื่อลดการหลุดร่วงของผม
4. หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ชุมชนแออัด อากาศไม่ถ่ายเท หรือใกล้ชิดผู้ที่มีไข้หรือเป็นโรคติดต่อ เพื่อป้องกันการติดเชื้อ เนื่องจากผู้ป่วยจะมีภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ
5. หลีกเลี่ยงการถูกแสงแดด เพราะอาจทำให้เกิดอาการของโรครุนแรงขึ้น

6. คุณกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัยในระหว่างการรักษา เนื่องจากการตั้งครรภ์จะทำให้อาการของโรครุนแรงขึ้น และส่งผลเสียทั้งแม่และลูก (ไม่ควรใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด เพราะอาจทำให้โรครำเร็ปได้)
7. ลดการออกกำลังกายและการทำงานที่หนักเกินไป ควรออกกำลังกายในที่ร่มหรือในช่วงเวลาที่ไม่มีแสงแดด
8. รับประทานอาหารที่สุก สะอาด ให้ครบ 5 หมู่ และลดอาหารเค็ม
9. พักผ่อนให้เพียงพอ
10. พบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง เพื่อประเมินภาวะของโรค ถ้ามีอาการผิดปกติให้มาพบแพทย์ก่อนนัด เช่น มีไข้สูง ปัสสาวะไม่ออก บวมมากขึ้น

จัดทำโดย

นางสาวดลนภา เครือวัลย์
หน่วยเคมีบำบัดและให้เลือด
งานการพยาบาลตรวจรักษาผู้ป่วยนอก
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

ที่ปรึกษา

นพ.สุชาย ศรีทิพยวรรณ
สาขาวิภะวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

สนับสนุนการพิมพ์โดย
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งล่าสุด ปี พ.ศ. 2559
รหัสหน่วยงาน NS 04210115962
สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

การดูแลตนเองระหว่างได้รับยาเคมีบำบัด ของผู้ป่วยโรคไตจากเอสแอลอี

จัดทำโดย

งานการพยาบาลตรวจรักษาผู้ป่วยนอก
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

SIPI NS1040160